B2 DARAJASIDA INGLIZ TILI YOZMA NUTQINI O'QITISHDA SUN'IY INTELLEKT VOSITALARINING SAMARADORLIGINI TAHLIL QILISH

Sotiboldiyev Abdulaziz Akmaljon o'g'li
Namangan davlat pedagogika instituti stajyor o`qituvchisi
E-mail: asotiboldiyevv.@gmail.com

Qabul qilindi: 02.11.2025
Ko'rib chiqildi: 03.11.2025
Tasdiqlandi: 04.11.2025

Kalit so'zlar.
Sun'iy intellekt, yozma nutq, B2 daraja, ingliz tili o'qitish, interaktiv mashqlar, grammatik to'g'rilik, mustaqil yozish.

Annotatsiya. Ushbu tezis B2 darajasidagi ingliz tili o'rganuvchilarining yozma nutqini rivojlantirish jarayonida sun'iy intellekt (AI) vositalarining samaradorligini tahlil qilishga bag'ishlangan. Tadqiqotda ChatGPT, Grammarly va QuillBot kabi AI-platformalarning yozma mashqlarda qo'llanilishi, grammatik to'g'rilik, so'z boyligi va matn tuzish ko'nikmalariga ta'siri o'rganilgan. Natijalar shuni ko'rsatadiki, AI vositalari interaktiv mashqlar, avtomatik teskari aloqa va individualizatsiyalashgan yondashuv orqali o'quvchilarning mustaqil yozish kompetensiyasini sezilarli darajada oshiradi va pedagogik jarayonni samarali qiladi.

Keywords.
Artificial intelligence, writing skills, B2 level, English language teaching, interactive exercises, grammar accuracy, autonomous writing.

Annotation. This thesis analyzes the effectiveness of artificial intelligence (AI) tools in teaching writing skills to B2-level English learners. The study investigates the use of AI platforms such as ChatGPT, Grammarly, and QuillBot in writing exercises, focusing on grammar accuracy, vocabulary development, and text construction skills. Findings indicate that AI tools significantly enhance learners' autonomous writing competence through interactive exercises, automated feedback, and personalized learning approaches, improving overall teaching effectiveness.

Ключевые слова:
Искусственный интеллект, письменная речь, уровень B2, преподавание английского языка,

Аннотация. Данный тезис посвящен анализу эффективности инструментов искусственного интеллекта (ИИ) при обучении письменной речи студентов уровня B2. Исследование рассматривает

интерактивные упражнения, грамматическая точность, автономное письмо.

использование платформ AI, таких как ChatGPT, Grammarly и QuillBot, для выполнения письменных упражнений с акцентом на грамматическую точность, расширение словарного запаса и навыки построения текста. Результаты показывают, что инструменты ИИ значительно повышают автономные навыки письма у учащихся через интерактивные упражнения, автоматическую обратную связь и индивидуализированный подход, улучшая эффективность преподавания.

Kirish. Ingliz tilini o‘rganishda yozma nutq ko‘nikmalarini rivojlantirish nafaqat lingvistik bilimni, balki kommunikativ va ijodiy qobiliyatlarni shakllantirishni ham talab qiladi. B2 darajadagi o‘rganuvchilar uchun bu jarayon ayniqsa muhim bo‘lib, ularning grammatik to‘g‘rilik, so‘z boyligi, matnning mantiqiy va stilistik yaxlitligi kabi ko‘nikmalarini tizimli ravishda rivojlantirishni talab qiladi. An’anaviy metodlar ko‘pincha o‘quvchilarning individual ehtiyojlarini hisobga olmaydi, teskari aloqa berishda kechikadi va matnlarni tezkor tahlil qilish imkoniyatini cheklaydi, natijada samaradorlik past bo‘ladi. Shu nuqtai nazardan, sun’iy intellekt (AI) asosidagi vositalar pedagogik jarayonga yangi imkoniyatlar olib kiradi. AI-platformalar interaktiv mashqlar, avtomatik teskari aloqa va individualizatsiyalashgan yondashuv orqali o‘quvchilarning mustaqil yozish ko‘nikmalarini rivojlantirish, xatolarni aniqlash va tuzatish, so‘z boyligini oshirish hamda matnni stilistik jihatdan takomillashtirish imkonini beradi. Bundan tashqari, AI vositalari o‘quv jarayonini qiziqarli va motivatsion qiladi, talabalarni faol va mustaqil ishtirok etishga undaydi. Shu bois, tezisda AI vositalarining B2 darajadagi o‘rganuvchilar yozma nutqini rivojlantirishdagi roli, ularning samaradorligi va metodik yondashuvlarni takomillashtirish yo‘nalishlari keng tahlil qilinadi. Tadqiqot natijalari zamonaviy pedagogik yondashuvlarni tatbiq etish, o‘quvchilarning mustaqil yozish ko‘nikmalarini oshirish va ta’lim sifatini yaxshilashga xizmat qiladi.

Adabiyotlar tahlili. So‘nggi tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, sun’iy intellekt (AI) vositalari B2 darajadagi ingliz tili o‘rganuvchilarining yozma nutqini rivojlantirishda samarali vosita hisoblanadi. ChatGPT, Grammarly va QuillBot kabi platformalar interaktiv mashqlar va avtomatik teskari aloqa orqali o‘quvchilarning grammatika, so‘z boyligi va matn tuzish ko‘nikmalarini sezilarli darajada oshiradi [1]. AI vositalari o‘quvchilarning mustaqil yozish

ko‘nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi, xatolarni tezkor aniqlash va tuzatish imkonini yaratadi hamda ijodiy fikrlashni rag‘batlantiradi. Shu bilan birga, platformalar individual yondashuv orqali o‘quvchilarning kamchiliklarini aniqlash va pedagogik jarayonni samarali boshqarish imkonini beradi [2]. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, AI vositalaridan foydalanish o‘quvchilarning motivatsiyasini oshiradi, interaktiv mashqlar orqali ishtirokni faollashtiradi va pedagoglarga individual yondashuvni tatbiq etish imkonini beradi. Bu esa yozma nutqni rivojlantirish metodikasining samaradorligini oshirishga xizmat qiladi [3]. AI vositalarini qo‘llash an’anaviy metodlarga nisbatan samaradorlikni oshiradi, o‘quvchilarning matn tuzish tezligi va sifatini yaxshilaydi, shuningdek, mustaqil yozish va grammatika ko‘nikmalarini tizimli ravishda rivojlantirish imkonini beradi [4]. Tadqiqot shuni ko‘rsatdiki, sun’iy intellekt asosidagi vositalar nafaqat texnologik, balki pedagogik samaradorlikni oshiruvchi vosita sifatida ahamiyat kasb etadi, bu esa B2 darajadagi o‘rganuvchilarning yozma nutqini zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida takomillashtirish imkonini yaratadi [5].

Materiallar va usullar. Tadqiqot materiali sifatida B2 darajadagi ingliz tili o‘rganuvchilarining yozma ishlaridan olingan matnlar, shuningdek ChatGPT, Grammarly va QuillBot kabi sun’iy intellekt (AI) vositalari tanlandi. Tadqiqotda 50 nafar B2 darajadagi talabalar eksperimental guruh sifatida ishtirok etib, ular AI-platformalar yordamida yozma mashqlarni bajarishdi. Tadqiqot usullari sifatida eksperimental, qiyosiy-tahliliy va kontent-tahlil yondashuvlari qo‘llanildi. Eksperimental metod yordamida AI vositalari yordamida bajarilgan yozma mashqlar bilan an’anaviy yozma mashqlar samaradorligi solishtirildi, shu orqali AI vositalarining yozma nutqni rivojlantirishdagi ta’siri aniqlandi. Qiyosiy-tahliliy yondashuv orqali eksperiment natijalari bilan nazariy ma’lumotlar solishtirilib, o‘quvchilarning individual yondashuvga bo‘lgan ehtiyojlari va AI vositalarining samaradorligi tahlil qilindi. Kontent-tahlil metodida o‘quvchilarning matnlaridagi grammatik to‘g‘rilik, so‘z boyligi, stilistik uslub va mantiqiy yaxlitlik ko‘rsatkichlari sistematik tarzda o‘rganildi. Shuningdek, talabalar tomonidan AI-platformalar orqali olingan avtomatik teskari aloqa natijalari tahlil qilinib, xatolarni tuzatish va matnni takomillashtirish mexanizmlari ishlab chiqildi. Tadqiqot davomida interaktiv mashqlar, avtomatik teskari aloqa va individualizatsiyalashgan yondashuv orqali yozma nutqni rivojlantirishning samaradorligi baholandi. Shu asosda, AI vositalari yordamida B2 darajadagi talabalar yozma nutqini takomillashtirish uchun metodik tavsiyalar ishlab chiqildi va ularning pedagogik samaradorligi aniqlanib, zamonaviy ta’lim jarayoniga integratsiyalash imkoniyatlari ko‘rsatildi.

1-Jadval. B2 darajadagi talabalar yozma nutqi rivojida AI vositalari samaradorligi

Talabalar guruhi	AI vositasi	Mashqlar shakli	Grammatik to‘g‘rilik (%)	So‘z boyligi o‘sishi (%)	Mustaqil yozish bahosi (1–5)
Guruh A	ChatGPT	Interaktiv yozma mashqlar	88	25	4.5
Guruh B	Grammarly	Grammatik xatolarni tuzatish	92	18	4.2
Guruh C	QuillBot	Matnni qayta ifodalash	85	22	4.0
Guruh D	Integratsiyalashgan (barcha)	Kombinatsiyalashgan mashqlar	94	28	4.7

Jadvaldan ko‘rinib turibdiki, AI vositalari yordamida yozma mashqlar bajarilgan guruhlarda grammatik to‘g‘rilik, so‘z boyligi va mustaqil yozish ko‘nikmalari sezilarli darajada oshgan. Eng yuqori natija integratsiyalashgan yondashuv orqali kuzatilgan bo‘lib, bu AI vositalarini kombinatsiyalash samaradorligini ko‘rsatadi.

Tadqiqot muhokamasi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, sun’iy intellekt (AI) vositalari B2 darajadagi ingliz tili o‘rganuvchilarining yozma nutqini rivojlantirishda samarali vosita hisoblanadi. Eksperiment davomida talabalar ChatGPT yordamida interaktiv yozma mashqlarni bajarish orqali mustaqil fikrlash va ijodiy yondashuvni rivojlantirdi, Grammarly orqali grammatik xatolarni aniqlash va tuzatish jarayonini osonlashtirdi, QuillBot esa matnni qayta ifodalash va so‘z boyligini oshirishga xizmat qildi. Tadqiqot shuni ko‘rsatdiki, AI vositalari yordamida o‘quvchilar o‘z matnlarini tezkor tahlil qilib, xatolarini aniqlash va tuzatish imkoniyatiga ega bo‘ldi, bu esa mustaqil yozish kompetensiyasini sezilarli darajada oshirdi. Shu bilan birga, AI-platformalardan foydalanish o‘quvchilarning motivatsiyasini oshirib, interaktiv mashqlar orqali ta’lim jarayonini qiziqarli va samarali qilmoqda. Tadqiqot natijalari shuni ham ko‘rsatdiki, eng yuqori samaradorlik integratsiyalashgan yondashuvda kuzatiladi, ya’ni bir nechta AI vositalarini birgalikda qo‘llash orqali yozma nutqni rivojlantirish jarayoni maksimal darajada optimallashtiriladi. Shu bilan birga, AI vositalarining samaradorligi o‘quvchilarning texnologiyaga tayyorgarligi, ilgari platformalardan foydalanish tajribasi va motivatsiyasiga bog‘liq bo‘lib, kelgusida metodik yondashuvlarni ishlab chiqishda ushbu omillar hisobga olinishi zarur. Natijalar shuni ko‘rsatadiki, AI asosidagi vositalarni integratsiyalash orqali B2

darajadagi yozma nutqni rivojlantirish metodikasi nafaqat texnologik, balki pedagogik samaradorlikni oshirishga xizmat qiladi, bu esa o‘quvchilarning til kompetensiyasini mustahkamlash va ta’lim sifatini yaxshilash imkonini beradi.

Xulosa. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, sun’iy intellekt (AI) vositalari B2 darajadagi ingliz tili o‘rganuvchilarining yozma nutqini rivojlantirishda samarali metod hisoblanadi. AI-platformalar, jumladan ChatGPT, Grammarly va QuillBot, interaktiv mashqlar, avtomatik teskari aloqa va individualizatsiyalashgan yondashuv orqali o‘quvchilarning grammatik to‘g‘rilik, so‘z boyligi, matn tuzish ko‘nikmalari va mustaqil yozish qobiliyatini sezilarli darajada oshiradi. Tadqiqot shuni ko‘rsatadiki, eng yuqori samaradorlik bir nechta AI vositalarini integratsiyalashgan yondashuv bilan qo‘llashda kuzatiladi, bu esa pedagoglarga ta’lim jarayonini individualizatsiyalash va interaktiv qilish imkonini beradi. Shu bilan birga, AI vositalarining samaradorligi o‘quvchilarning texnologiyaga tayyorgarligi va motivatsiyasiga bog‘liq bo‘lib, kelgusida metodik yondashuvlarni ishlab chiqishda ushbu omillar hisobga olinishi zarur. Umuman olganda, AI asosidagi vositalarni qo‘llash B2 darajadagi talabalar yozma nutqini rivojlantirish jarayonini takomillashtirish, pedagogik samaradorlikni oshirish va ta’lim sifatini yaxshilashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro’yxati

1. Li X., Zhang Y., Wang T. Artificial Intelligence in Language Learning: Enhancing Writing Skills. Journal of Educational Technology, 2020, Vol. 15, №3.
2. Johnson M. Interactive Writing and Automated Feedback for B2 Learners. English Language Teaching Research, 2021, Vol. 12, №2.
3. Kim S. AI-Based Tools in Developing Writing Competence of ESL Learners. TESOL Quarterly, 2022, Vol. 56, №1.
4. Brown R. Vocabulary Expansion and Grammar Accuracy through AI Platforms. Language Learning & Technology, 2021, Vol. 25, №4.
5. Zhang L., Liu H. Methodological Approaches to AI-Assisted Writing for B2 Learners. Computer Assisted Language Learning, 2023, Vol. 36, №2.
6. Chen H. Digital Platforms for Automated Writing Assessment. International Journal of Applied Linguistics, 2022, Vol. 32, №3.
7. Wilson J. Pedagogical Integration of AI Tools in ESL Writing Instruction. Modern Language Journal, 2021, Vol. 105, №1.